

Sant och osant om Rumskulla och Pelarne

Den som rider Rökulla-banan får se en hel del av både Rumskulla och Pelarne socknar, men borde egentligen tillbringa minst en vecka i bygden för att hinna besöka de viktigaste sevärdheterna.

Säkert vet du redan att vårt tävlingsområde ligger mitt i Astrid Lindgrens Småland. Hennes bild av det gamla bondesverige - som hon fört vidare till nästan varenda nu levande svensk! - har sitt ursprung just här. Här lekte Alla vi barn i Bullerbyn, här gjorde Emil sina hyss... Och här finns fortfarande smultronbackar, beteshagar med kossor, solglittrande insjöar och höskullar med doftande hö.

Astrids föräldrar kom båda från Pelarne. Hennes far växte upp i Sevedstorp ("Bullerbyn"), hennes mor i Pelarnehult, som ligger nära sockenkyrkan, för övrigt en sevärdhet i sig. Många släktingar bor fortfarande kvar i bygden.

Efter ca fyra km på första sträckan, den "blå", går banan några hundra meter från "Runkesten", ett enormt rörligt flyttblock. Det är utmärkt med ett **G** på kartan och med skyltar i terrängen. Nås efter en kort och lättsam promenad från Rumskullavägen.

Några km senare passerar ryttarna **Mossåkra**, en liten by med tät bebyggelse. Här hittades 1826 en mycket stor nergrävd silverskatt. Den bestod av silverskedar, mynt (mer än 5000 st !) och annat. Mynten är präglade före 1460 och troligen har skatten gömts under de oroliga krigsåren i slutet av 1460-talet.

Bara hinknissarna kommer förbi **Rumskulla kyrka**, men vid lämpligt tillfälle får de väl berätta för sina ryttare om det hemska spöket **Skinn-Skarping**, som hemsökte kyrkan och sockenborna på 1800-talet. Från början var han en vanlig torpare, men det bar sig inte bättre än att han blev ovän med klockaren och det tog en ände med förskräckelse: klockaren blev nedstucken i själva kyrkan. Torparen blev därefter "sig självom till straff och androm till varnagel å socknens galgbacke hängd."

Att Skinn-Skarping efter detta inte fick ro i sin grav kan man förstå. Den som vill höra hela historien kan läsa Viktor Haaks hembygdsbok om Rumskulla. Astrid Lindgren har för övrig tagit historien "rakt av" och låtit den bli en bilderbok om spöket.

Strax norr om vårt tävlingsområde ligger ett par fina utflyktsmål : **Norra Kvills nationalpark** och **Rumskullaeken (Kvilleken)**. Norra Kvill är ett stycke vacker urskog och eken påstås vara Europas äldsta levande organism. Mycket har den eken varit med om, det är då säkert... Till och med redskapsskjul har den använts som. Vilgot Sjöman lär ha spelat in ett par scener av filmen "Nyfiken Gul" inuti eken, men av någon anledning kom de aldrig med i slutversionen. Vilgot Sjöman har alltså sina rötter i Rumskulla socken och har för TV gjort en dokumentär om sin morfar som efter en olyckshändelse "förlorade sitt förstånd" och fick tillbringa sina sista år i **sockenstugan i Hult**, inspärrad i en järnbur. Huset finns fortfarande kvar och det ligger till höger om vägen precis innan ryttarna kommer till vattenstationen vid Hult.

Mötesplatsen M5 ligger vid **Eldstorp** och i ett torp under den byn föddes på 1800-talet **Stortjuven Lif**. Just ett sådant litet torp som **Zakristorp**, mitt i skogen uppe på Hängklevsbergen. Lif blev beryktad i bygden för sina stöldräder och djärva rymningar ur diverse fångelser. Till sist blev sockenborna i Pelarne av med honom efter en finurlig åtgärd. De samlade ihop pengar till en Amerikabiljett och Lif försvann för att aldrig mer återkomma. Astrid Lindgren, som kunde sin bygdehistoria, knyckte idén och använde den i en av böckerna om Emil i Lönneberga. Dock får Emil stanna i Sverige.

Till sist kan nämnas att i Rumskulla socken utkämpade Dackes anhängare sommaren 1543 en av de sista striderna under upproret mot Gustav Vasa. Dacke var död, men smålänningarna ingalunda kvästa.

Elisabeth Hjortvid